

Ivan Adamovič - Krutá je noc

1

Noc byla chladná a na kořeni jazyka vytvářela nahořklou pachut'. Listy ventilátorů na střechách už dávno znehybněly, smog začal zvolna dosedat na zem. Axel balancoval na obrubníku, v kapse svíral kreditkapsli s posledními dvěma body a čekal, jak přírodní zákony rozhodnou o jejich útratě. První dotek nohy na chodníku znamenal risk jízdy podzemkou, převážení na ulici se rovnalo pěšímu výletu domů městem plus studené večeri z automatu za ušetřené jízdné. V obou případech mohl přijít o život se stejnou pravděpodobností, ale při druhé variantě by alespoň odešel na věčnost s plným žaludkem.

Anebo taky ne.

Na konci ulice se objevila biodrožka a Axel seskočil z obrubníku jednou nohou na ulici a jednou na chodník, aby negoval sázku se sebou samým. Biodrožka byla zadarmo a dilema vyřešila. Takové exoty ale jezdily tak jednou za tři hodiny, takže s ní ve svém algoritmu náhody nepočítal.

Počkal, až se koňský povoz přiblíží, rozhlédl se kolem a vyšvihl se na plošinu. Uvnitř sedělo jen pár lidí, kteří výjimečně nepospíchali, nebo neměli body na něco rychlejšího.

Krátká analýza, pro všechny případy.

Přímo naproti: nejspíš pracovník nočního klubu, vrací se z druhé směny. Každý neon se na jeho křídové kůži odráží jako v celuloidovém plátně. Je cítit kouřem. Narko? Maximálně třetí třída. Potom dva důchodci a vedle nich chlap jako balvan, ten kdyby ti... ne, klid. Je v podmínce, skelné oči do daleka a duše v pekelném ohni. Sekej dobrotu, smrade, a neprošijou ti mozek pětinasobnou dávkou.

Po pravé straně kluk o něco mladší než Axel. Taky skelné oči, ale asi po normální dávce a dobrovolně. Když dokázal vylézt do kabiny, tak je to dobrý. Kus dál od něj mladá holka. Dvacet, dvaadvacet. Podivil se její odvaze pohybovat se sama v noci po městě. Pozoroval odraz jejího obličeje v protějším skle. Nic moc, ale ušla. Možná si všimla jeho pohledu, protože se usmála, právě když se ozvala střelba.

Výstřely vytrhly noc z jejího soukromí, krátké dávky rychlopalné Berrety MK, osm set ran za minutu bez vyměňování zásobníku.

Ulicí hvízdal automobil v plamenech, obsypán motocyklisty jako rojem hřbitovních brouků s černě lesklými krovkami. V zadním okénku auta se míhalo plamenné ústí hlavně. Jeden za druhým se brouci zvrátili dozadu, mrtví a evidentně lidští i přes své kombinézy a hřeby na předloktích, ponechávající své krásné lesklé stroje ve zmatené křeči na dlažbě.

Byli jako přízrak. Objevili se a zmizeli s ozónem smrti v klesajícím smogu.

Biodrožka najednou zastavila. Axel se zvedl spolu s ostatními z podlahy a marně se rozhlížel po širokých koňských zádech před vozem. Místo nich jen vzlyky starého drožkáře. Pomalu vystupovali z kabiny.

Kůň ležel na boku s několika očazenými otvory mezi žebry. Naposledy sebou škubl, pohodil hlavou a znehybněl.

"Koníčku, vstávej," žadonil drožkář. Ležel vedle těla zvířete a hladil ho třesoucí se rukou. "Bylo nám spolu tak dobře, přece mě neopustíš. Musíme jet dál, tady nemůžeme ležet..." brebentil pořád dokola. "To přejde, vydrželi jsme už horší věci... koníčku," kňoural, i když se mu už prsty začaly bořit do koňského těla, jak se zvíře roztékalo po dlažbě do původní biomasy, ze které bylo vyrobeno.

Do prdele, ulevil si Axel v duchu, teď abych šel přece jenom pěšourem. Ostatní cestující se nejistě vytráceli do neónové tmy.

Dívka, jejíž obraz pozoroval ve skle, šla dál původním směrem a právě zahýbala za roh. Otočila se po něm, nebo se mu to jen zdálo? Vykročil pomalu za ní, aniž by věděl proč. Ten nápad ale nedostal sám.

Ze tmy před ním se oddělil stín a zmizel za stejným rohem. Axel zrychlil krok a při pronikavém výkřiku se dal do běhu.

Muž předloktím levé ruky tiskl dívčin krk ke zdi a pravou se z ní snažil servat šaty. Nebyla to žádná vazba, ale síly měl dost. Dívčin obličej začínal dostávat barvu šedomodrého omítkového podkladu.

Axel se k němu přitočil ze zadu a pohladil ho po tváři. Takový nečekaný dotek zabere skoro na každého.

Muž se zarazil a začal se otáčet. Tím ztratil dost času k tomu, aby ho Axel načal kopnutím do ledvin. Otřásl se a vyrazil. Rozehnal se po Axelovi pravačkou, ale příliš velkým obloukem a neměl ani rychlost mladého těla. Axel úder vykryl a ranou na solar protivníka odhodil zpátky ke zdi. Druhým úderem do žaludku ho přirazil k zemi, až pod klouby ucítil obrátle.

To stačilo dokonale. Ani nečekal, že to půjde tak rychle. Převrátil nehybné tělo a rychle ho prořacoval. Našel kreditkapsli, ale stejně prázdnou, jako byla ta jeho, takže ji znechuceně odhodil a pohlédl na dívku, která se vzpamatovávala z šoku.

"Dík," dostala ze sebe. Hlasivky byly v pořádku, nic vážnějšího to asi nebylo.

"Příště si to rozmysli, než půjdeš v noci ven."

"Když se budou po nocích toulat takoví ostří hoši jako jsi ty, nemám se čeho bát," řekla s náznakem úsměvu. V očích se jí ale mihl obdiv. Potěšilo ho to.

"Jednou se ale může stát, že ostrej hoch nebude zrovna nablízku."

Šla vedle něj a ani se neohlédla po těle, které za sebou nechali ležet na asfaltu.

"Bydlíš tu blízko?" zeptala se. "Docela bych si dala panáka."

"Jdem na panáka."

2

Svezla se na pohovku a třela si poškrábaná zápěstí.

Axel usedl za terminál, lehkými doteky probudil barevnou hru kontrolek. Stihl to včas, o chvíli později by už ztratil možnost zapojit se do dnešní hry o Pána vesmíru a pracně budovaný postup by byl v tahu. Vyťukal osobní heslo, monitor se rozzářil a Axel cítil, jak ho zve ke vstupu do svého modrého světa s nekonečným horizontem. Uvolnil se, nastupoval klid, bez něhož nebyl život v modrém světě možný, bez něhož by prohrál.

Prohrál by.

Zaklapla by za ním nepropustná brána s nápisem GAME OVER. A v takových hrách operátoři neprohrávají.

Navolil blok MISSION EARTH. Z hlíny se vynořila ruka, svírající zeměkouli, přišel první příkaz.

ENTER YOUR NAME, COMMANDER:

Trhl sebou, když dívka promluvila. Skoro na ni zapomněl.

"Jak se jmenuješ?"

AXEL, vyťukal na terminálu.

"Axel," odpověděl.

"Axel," opakovala po něm. Vstala, začala se procházet po pokoji a prohlížela si jeho počítačové obrazy na stěnách ve slabé záři modrého světa. "Já jsem Karina. Tos dělal ty?"

"Hm," zabručel, zaměstnán klávesnicí.

YOU ARE ALONE. ENEMY: GALACTIC EMPIRE OF 110 PLANETS. FIND THE EMPEROR PLANET AND DESTROY IT. GOOD LUCK, COMMANDER AXEL!

Nápis zmizel a on visel ve vesmírné prázdnotě, sám na bitevní lodi, řítící se vstříc malým, stále se zvětšujícím bodům, planetám nepřátelského impéria. Hned první salvou anihiloval pět nejbližších.

"Teda, s tebou je zábava," ozvalo se ze tmy, někde mimo modry svět.

V krátké přestávce mezi dvěma salvami střelil pohledem po obrysu její hubené postavy. Ve světle monitoru vypadala jako duch. Na přezce u pasu se jí zaleskla vrhací hvězdice. Pochyboval, že by s ní uměla zacházet. Takové věci ženy nosily většinou spíš na zastrašení případného útočníka. A většinou jim nebyly moc platné.

"Když jsem byla malá, chtěla jsem se stát malířkou," slyšel její hlas. Pořád ještě hleděla na jeho obrazy. "Hrozně dlouho jsem prosila rodiče, aby mi koupili pastelky a skicák. Rodiče se vraceli domů vždycky až pozdě v noci, a tak jsem si celý večer kreslila. Hlavně pohádky nebo naši ulici plnou lidí. Viděla jsem je seshora jako putující tečky. Jednou mi došly papíry ve skicáku a já jsem pokreslila celou stěnu v pokoji. Když se rodiče vrátili, pastelky letěly do popelnice."

Axel byl plně zaměstnán uhýbáním před torpédy obránců velitelské planety impéria. Jediný způsob, jak uniknout křížové palbě, byl udělit lodi rotaci synchronní s úhlem střel. Podařilo se mu zasáhnout zásobovací raketu.

BRAVO, COMMANDER AXEL. BONUS: 1000. BE CAREFULL!

"Už jsi je všechny postřílel?"

"Skoro," odpověděl, aniž by si uvědomil ironii v jejím hlase. "Tamhle nahoře se za chvíli objeví velitelská planeta." Chtěl jí předvést mistrovskou hru.

EMPEROR PLANET APPEARED. YOUR TACTIC?

Přemýšlel nad dalším postupem. Byl před nejtěžší etapou boje. Ucítil na ramenou Karininy dlaně a to ho znervózňovalo.

"Byls dobrej. Tam venku."

"To nic nebylo," řekl automaticky, duchem dál v ohnisku bitvy, která rozhodovala o osudu Země.

"Ten chlap byl silnější než ty. Mohl tě zabít."

YOU MUSTN'T LOOSE, COMMANDER AXEL.

"Jsem operátor. Operátoři neprohrávají."

Dívka svěsila ruce podél těla a znovu se posadila na pohovku. Dlouhou chvíli naplňovalo pokoj ticho, doprovázené slabou ozvěnou válečné vřavy v nitru počítače a Axelova mozku.

Ulicí projel osamělý automobil.

"Axeli," řekla Karin, jako by zkoušela, jak na jméno zareaguje. "Ty jsi jako kostka ledu. Vlastně není divu, jestli každé večer takhle tvrdneš u počítače. Vsadila bych se, žeš ještě neměl žádnou holku."

Její slova vrátila Axela na okamžik do reality. Jednou v sedmnácti letech na nějakém večírku, když ještě neměl ani vlastní počítač. Byl to rychlý, křečovitý akt na koberci se ženou o deset let starší. Droby od sušenek škrábající do zad a do předloktí, pach potu a rychlé oddechování, posměšný smích.

Krátká vzpomínka ho téměř stála jeden život. Byl na nejvyšším stupni obtížnosti a střely protivníka pršely jako kapky deště. Krok za krokem se propracovával k cíli, který měl zničit.

ATTENTION, AXEL! EMPEROR PLANET IS NEAR. TIME: T - 22. FUEL: 18. LOCAL SCORE: 7624.

"Máš tu aspoň něco k pití?" uslyšel Karinu z kuchyně.

"Něco bude v lednici," zavolal. "Nalej mi taky."

Byl rád, že ji sem zavedl. Uvědomil si, jaký je to rozdíl slyšet najednou v tomto bytě hlas jiné lidské bytosti než jen svůj vlastní. Pečlivě navedl svou loď do takového kursu, aby se cílová planeta ustálila v záměrném kříži, a pak odpálil najednou všechna zbývající torpéda. Za mohutných explozí se monitor naplnil blesky a drobnou tříští toho, co bývalo vládnoucí planetou.

BRAVO, COMMANDER AXEL! YOU WON!

Unaveně vstal, protáhl se po dlouhém sezení a rozsvítil. "Karmo?"

Pokoj byl prázdný, vedle pohovky stála nedopitá sklenička. Vypadala osaměle.

Obrazovka mu dál provolávala slávu, ale Axel se necítil jako vítěz.

Nocí za oknem se vznášelo brnkání na kytaru, doprovázené sotva slyšitelným zpěvem: "How could you go when you know how I need you..."

Svět vypadal osaměle.

3

Bod v levém rohu monitoru se pohnul a vytvořil přímku. Ta se rozštěpila do čtverce, ze kterého vzápětí vyrostla krychle. Levá sekce terminálu rozehrála svou tajemnou hru kontrolních světlek, jak si jednotlivé fotodisky přehazovaly mezi sebou dílčí úkony. Při dalším kroku se krychle rozrostla do nepravého tesaraktu.

Až k této operaci se Axel v obrazovce orientoval bez problémů. Se zatajeným dechem dal povel k dalšímu kroku a tesarakt explodoval do čehosi, co by nepřipraveného člověka mohlo připravit o rozum. Ještě mu v hlavě doznívala ozvěna nehučné exploze, v břiše cítil svírající vakuum a koutkem oka zahlédl kontrolky, jak se vzepjaly v návalu slastné energie a rozsvítily se všechny najednou. Fotodisky se spojily v jedinou bázi.

Nemůže to dělat každý. Viděl operátory, kteří se budou do smrti šourat v županech po zahradách ústavů, protože nevydrželi šok při přechodu na nejvyšší operační rovinu.

Pokaždé ho v takovou chvíli napadne, že jestli vizuální informace dokáže způsobit vážné změny mozkových spojení, bylo by možné počítačem i vraždit. Možná to byl jeden z důvodů, proč před třiceti lety, když ještě nebyl na světě, zrušili interpersonální počítačovou síť. Místo ní se začal rodit Systém, do kterého neměl obyčejný smrtelník přístup. A možná, uvažoval dál, i toto opatření jednou selže. Možná jednou zapnu monitor a objeví se něco, co bude horší než padesátinásobná dávka. Něco, co ze mne udělá nemyslicí trosku navěky přibitou pohledem do vlastního monitoru. NĚCO...

Podprogram se rozeběhl a přinutil ho, aby se vzpamatoval, soustředil a pustil do práce. Program prováděl různé řezy toho absurdního mnohostěnu a v jejich struktuře se čas od času objevil fialový bod. Axelovým úkolem bylo přesně určit polohu onoho bodu a vyměnit vadný blok. Stroj s krystalovou inteligencí dokáže nemožné, ale nikdy není schopen zkontrolovat a opravit vlastní kontrolní systém.

Axel neměl tušení, jaké organizaci jeho počítač slouží a kam odvádí optické vlákno výsledky operací, které vždy od dvou do pěti odpoledne zatěžují všechny fotodisky. Kdysi ho to znervózňovalo, snažil se vypátrat, co za tím je, ale stopa se vždy nenávratně ztrácela v nepochopitelném labyrintu Systému.

Do Systému proudily výsledky činnosti výzkumných ústavů, bank a informačních středisek. Jeho síť zajišťovala spojení mezi všemi institucemi, které měly co dělat s informacemi libovolného druhu. To je zhruba všechno, co se o Systému vědělo. Mnohem víc se jen tušilo.

Jednou zahlédl z okna podzemky na zdi nastříkanou větu, zvrácenou v dvojím paradoxu: KDYBY SYSTÉM NEEEXISTOVAL, MUSELI BYCHOM SI HO VYMYSLIT.

Kontrola vadných bloků je vyčerpávající, nekonečná. Navíc mu připadalo, že fialových bodů je den ode dne víc. V hlavě měl prázdno. Bylo to těžší než šedesát minut sjíždět trojrozměrné Go na nejvyšší stupeň. Nejtíživější ale bylo tušení, že se vždy od dvou do pěti hraje o něco důležitějšího než obvyklé

YOU WON. CONGRATULATIONS. GAME OVER.

Protože tahle hra nikdy nekončí.

V myšlenkách se vrátil ke včerejší dívce. Nechala v něm otisk samoty, kterého se nemohl zbavit. Obraz jejího obličeje se odrážel v monitoru i v prohlubni každé klávesnice.

Současně s pohledem na stěny pokoje zapojil superjemnou grafiku a vyvolal starý grafický program Salvador.

Souřadnice a základní obrysové linie. Oči. Nos a ústa. Krátké vlasy, sčesané dozadu, brada, ušní boltce. Elektrotužka pokrývala snímací desku jednoduchými tahy a program je podle přání doladřoval, zjemňoval a zvýrazňoval. Teď detaily - stíny pod očima, lesk zorniček... Ne, to není ono. Smazat.

Znovu. Základní linie, oči, nos, rty. Nedařilo se mu to. I když jednotlivé části obličeje odpovídaly, celek vytvářel úplně jinou tvář.

Napadlo ho, jestli počítač dovede žárlit.

"Chceš vědět, kde ji najdeš?" promluvila najednou Gloriana přes syntetizátor. Bylo to tak nečekané, že se skoro lekl. Málokdy použila akustický výstup jako první.

"Koho?" zeptal se zbytečně.

"Ji," fragment tváře na monitoru zablikal,

"Odkud víš, kde bydlí?"

"Je primární uživatelkou Systému."

Axel nechápal, jak může jeho počítač vědět, že tu dívku chce najít, když to v této chvíli ještě nevěděl ani on sám. Až když to Gloriana vyslovila, zatoužil znovu se s dívkou setkat. Chtěl ji vidět, nevěděl proč, ale chtěl s ní znovu mluvit. Ještě cítil dotek jejích dlaní a závan vůně kožených šatů a cigaret s narkofiltrem. Potřeboval někoho, komu by na něm záleželo.

"Gloriano, jak jsi přišla na to, že ji chci najít?"

"Nevěděla jsem to. Centrum Systému chce, aby ses s ní setkal. Přepojuji,"

Šlehnutí bičem a hlas jako křišťál:

"Centrum Systému k operátorovi 47 I/G. Prokažte se kartou."

Axel mechanicky zasunul do štěrbinu kartu a v útrokách počítače to zašustilo.

"Potvrzeno. Operátore 47 I/G, nejpozději do pěti hodin od tohoto okamžiku navážete kontakt s uživatelem Karinou Dormanovou, Šedesátá první ulice, blok H 2725, byt 8. Konec."

Karinin obraz se měnil, deformoval a rozplétal, až po něm zůstal jen nezřetelný otisk na pozadí anonymní architektury kontrolní sítě.

Měl z té schůzky strach jako ze všeho, čemu nerozuměl. Pět hodin je dlouhá doba, ale nestačí k tomu, aby se vyznal v příkazu Centra ke schůzce s Karinou.

Kráčel nazdařbůh ulicemi, z obou stran sevřen barokními fasádami domů, postavených a rekonstruovaných v marné snaze zmírnit civilizační stress velkoměsta. Lidí na chodnících ubývalo, jak

je šero zahánělo do jejich vyhrátých a bezpečných domovů. Neony visely nad hlavami chodců jako boží znamení. Lhostejné všem. Některé měly vadný kontakt a poblikávaly do ulice nedešifrovatelná poselství.

Vstoupil do výklenku automatu vystlaného měkce červeným světlem a koupil si kakaový koktejl. (Kreditkapsle znovu naplněná body od starostlivého Systému.) Zaostřeným koncem brčka propíchl fólii, ale obsah byl ještě příliš zmražený, než aby se dal pít. A tak šel dál, zahříval kelímek v dlaních, pohled na blikajících neonech, když se mu v hlavě vynořilo to jméno: Vlado Aronica.

Vlado měl byt i pracovnu v jednom z nejvyšších pater budovy bývalé společnosti CDC. O panoramatická okna se mu z druhé strany tříštil příboj holografického moře. Seděl v nafukovacím křesle v hedvábné nabírané kazajce, v jejímž kožešinovém límci mu mizela spodní polovina obličeje. Bylo mu jedenatřicet a vypadal na padesát. Zbývalo mu ještě pět let života. Vlado Aronica byl programátor.

"Začínat si něco se Systémem," promluvil konečně, "je jako podepsat dlužní úpis smrtce."

Z jeho zvrásněných úst a propadlých očí to znělo přesvědčivě. I když Vlado pro Systém nedělal, působil dojmem, že sám už podobných úpisů podepsal dost.

"Potřeboval jsem body a potřebuju je pořádkem."

"Měl ses dát na programování, Axeli. Měl jsi na to buňky. Byl bys teď nad vším tím svinstvem tam dole."

Nebylo jasné, má-li na mysli labyrint šesticích se ulic, nebo křehký svět skleněných pavučinek sítě dva metry pod městem.

"Co máš proti Systému?"

"Proti Systému samotnému nic. Jde o to, co počítače a jejich sítě udělaly s člověkem."

"Ale ty sám jsi programátor."

"Právě. Myslel jsem, že jako programátor budu mimo, že budu prostě dělat programy pro toho, kdo si je objedná, a konec. Ale tak to nejde, když člověk dělá tohle," pootočil hlavu ke kybernetickému zázraku, který pokrýval jednu stěnu pracovny, "nemůže stát stranou."

Vstal, dlouhými kroky přecházel po pokoji a začal mluvit jakoby sám k sobě.

"Všiml sis, jak mluvíš úsporně? Nepovedlo se nám, aby počítače myslely jako my, ale úspěšně se nám daří mluvit a myslet ve zkratce jako počítače. Rodí se čím dál méně dětí, protože jsme si odvykli stýkat se jeden s druhým, mluvit a smát se. Zvykli jsme si na samotu s počítačem."

"Přednáška skončila, pane profesore? Nevyřizuješ si spíš účty za to, co s tebou ten vznešený život programátora udělal?"

Axel si uvědomil, že tím Vlada zasáhl hlouběji, než chtěl. Jeho přítel se zarazil, stáhl se do sebe a vyčerpaně se znovu posadil. Přebytný vzduch v křesle unikl se zasyknutím ven.

"Chtěl jsi slyšet, co si o tom myslím," zašeptal.

"Ptal jsem se tě, jestli nevíš, o co může jít. A kdo to vlastně je primární uživatel Systému."

"Primární uživatel Systému, superwiser, je ten, kdo může všechno. Rozhoduje o oběhu informací, může odpojit nebo připojit do sítě kohokoliv kromě jiného superwisera. Superwiser má informace a tím pádem i moc."

"Jak velkou?"

"Bez problémů může zařídit, abys nikdy neexistoval."

"Tak to abych si s tou holkou nic nezačínal," řekl Axel žertem, ale uvnitř ho zamrazilo.

Rozhovor ho ani trochu neuklidnil a pětihodinová lhůta se krátila. Oba vstali, Vlado mu chtěl podat ruku na rozloučenou, ale včas se zarazil a Axel to přijal s úlevou.

Byl už ve dveřích, když ještě jednou uslyšel Vladův hlas. "Měl jsi se stát programátorem, Axeli." Řekl to s nezvyklým smutkem.

O necelou hodinu později, v jiném koute města.

Axel si vybral místo u výkladu, aby mohl čas od času vyhlédnout ven a přesvědčit se, jestli se už nerozsvítilo okno ve třetím patře protějšího domu. Tichá hudba a omamné výpary horkého likéru v poháru ho příjemně ukoľbávaly, hluk v baru přestával vnímat, pomalu nacházel ztracený klid. Když prošla kolem, skoro si jí nevšiml. Nechtělo se mu věřit, že by to byla tatáž dívka jako ze včerejšího večera. Ale ona ho také zpozorovala, zastavila se a kývla, ať jde ven.

"Čao, vílo."

"Ahoj, čekala jsem tě dřív." Ne výčitka, ale konstatování.

Nezkušená dívka byla pryč, stála před ním jako superwiser, role princ a chud'as se obrátila. Pryč byly i její včerejší nevýrazné šaty. Teď měla na sobě dlouhý plášť se zvednutým límcem, černou košili na zip a úzké stříbrné kalhoty s pohyblivými duhovými obrazci. Podle poslední módy byla bosa a na chodidlech měla přilepeny tenké pěnové polštářky, vydávající za chůze při opakovaném stlačování teplo. Dokonalá postindustriální víla.

"Budeš tu stát ještě dlouho, nebo půjdeme nahoru?" řekla s hlavou skloněnou na stranu.

Byt superwisera se od normálního bytu příliš nelišil, ale možná to ani její byt nebyl. Zajela do plastického křesla, přehodila si pravou nohu přes levou a sloupávala si samolepící polštářky. Po jednom na každém prstu, jeden větší na patě a sedmý na plošce, které Japonci říkají koši.

"Co má znamenat ten příkaz z Centra?" rozhodl se Axel pro přímý výpad.

"Potřebovala jsem se s tebou sejít a něco ti vysvětlit."

"Třeba ten včerešek?"

"Promiň, že jsem tě vodila za nos. Musela jsem si omrknout, jestli je u tebe všechno O.K."

"Jestli chlapeček dobře jí a chodí včas domů. Systém pečuje o svoje pracovníky vzorově. Takže celé to přepadení byla jenom komedie?" Vzpomínka na roztékajícího se koně a na kočího, který o své roli nevěděl.

"Nemohla jsem se na tebe prostě nalepit. Důležité bylo, aby všechno vypadalo přirozeně."

"Přirozeně..." Cítil se teď za svoje hrdinství trapně. "Kdybych věděl, že si se mnou jenom hraje, dal bych tomu pořezovi dvojistou lekci."

"Přestaň už vyvádět. Kdyby Alekos chtěl, zabije tě dřív, než by tvůj počítač sečetl jedna a jedna."

Autorita a lhostejný chlad jejího hlasu měly na jeho nervy účinek dokonalého sedativa.

"Chtělaš mi něco vysvětlit, Karino," řekl už klidně. "Co to bylo?"

"Tvoje úloha v Systému. Měl bys ji znát."

Axel se pokusil o úsměv. "Začíná to zajímavě."

Vstala a došla si do vedlejšího pokoje pro cigarety. Vrátila se s jednou zapálenou, znovu se uvelebila v prohlubni křesla, nohy natáhla před sebe. Při každém pohybu vytvářely termosenzitivní tekuté krystaly na povrchu jejích kalhot vodopády duhových barev.

"Budu stručná. Stejně jako v každé síti na přenos dat i v našem Systému může dojít občas k úniku informací. V poslední době se ale takové úniky začínají množit, a navíc se objevují právě na místech, kterými procházejí strategicky důležité informace. Vypadá to, že někdo nařezává naše optická vlákna a vykrádá z nich data. Jedinec by to nezvládl, musí to být organizace a vede ji profi hacker, který ví, kde se na vlákno napíchnout a za jakou dobu se musí z toho místa vypařit."

Natáhla kouř do plic a vyslala oblak ke stropu.

"Jeden expert — operátor proto musí kontrolovat síť a podávat hlášení o místech úniku. Expert se jmenuje Axel a sedí právě přede mnou."

"Takže ta struktura na monitoru... je sám Systém?"

"Přesně tak," přikývla. "Architektura Systému, poskládaná do čtyřrozměrné struktury, aby se celý komplex vešel na obrazovku a do paměti."

"Ale pro koho vlastně Systém pracuje?" nevydržel to Axel.

"Pro nikoho. Systém slouží výhradně jeho primárním uživatelům. Patří nám celý svět, protože bez informací není nikdo ničím."

"Hrajete na lidi pěknou boudu. A co prezident? A politické strany?"

"Prezident?" usmála se. "Nikdy nebyl větší figurkou než po vybudování Systému. Lidé potřebují modly i terče, Axeli. Všechno je jenom přetvářka. Nasazujeme si masky, abychom hráli pro jediného diváka a tím je svět, napsal jeden básník. Masky nám umožňují přežít. I tvoje Gloriana je maska."

"Co tím myslíš?" vypálila z něj úzkost otázku.

Zamračila se, jako by řekla něco, co neměla.

"Konečně," pronesla zamyšleně, "jednou by ses to stejně dozvěděl. Na Systému je nejdůležitější jeho Centrum, kam vedou všechny vstupy a které řídí celý oběh. Chápeš, že kdyby se hakeři dostali k Centru, byl by konec. To Centrum je Gloriana."

"Gloriana?" na chvíli mu to vyrazilo dech. Cítil se oklamán jako dítě, které v mluvícím medvídkovi objeví malou gramodesku. Zavrtěl hlavou. "Dnešek je den velkého poznání."

"Cože?"

"Nic. Proč jste mi neřekli hned na začátku, že Gloriana je Centrum?"

"Mohl bys znervóznět a přilákat pozornost tamtěch. (Při posledním slově kývla hlavou někam ven do večerního neurčita. Starý zvyk spojovat zločin s tmou.) Abych byla přesnější, Centrum je zalité do betonu ve sklepě vašeho domu a Gloriana je jeho výstup a také jediný možný přímý vstup. Má v sobě také samostatný program výhradně na komunikaci s tebou."

Její slova dopadala tvrdě jako balvany, ale věta, kterou řekla nakonec, ho potěšila. Jenom jeho.

"Teď už víš všechno," ukončila Karina.

Vzal si jednu z jejích cigaret. Nespletl se, byla narko a příjemně elektrizovala nervy. Potřeboval to teď víc než ona. A lze vůbec vědět všechno? - řekl někdo v něm.

"Už se tím netrap," dodala, snad v nějakém chvilkovém narkospojení myšlenek.

Koutkem oka zahlédl její terminál, zasvrběly ho prsty ke hře, ale teď na to nebyla ta pravá chvíle.

Mlčeli.

"Tak abych šel," ozval se jako první.

"Můžeš tu zůstat přes noc."

Měl chuť odejít, jenže to bylo přes půl města a byla noc. Vyhlédl z okna. Z baru se vytráceli poslední hosté a rychle mizeli v útrobách domů.

"Chtěla bych, abys zůstal."

"To řekla Karina, ne superwiser?"

Zůstala klidná.

"Ty musíš být strašně sám, Axeli. Miloval jsi někdy někoho?"

Lehce zavrtěl hlavou. Dole zaplála na rozích domů červená světla, smogové ventilátory dostaly osobní volno.

Za sebou uslyšel vysoký zvuk, jako když se stáhne zip u košile, na zádech ucítil dvojdotek jejích prsou, na krku horký dech.

Zádové svaly se mu napjaly, znovu zavrtěl hlavou. "Prosím tě, ne. Ještě ne."

"Proč? Kdybych neznala tvoje materiály, myslela bych, že jsi..."

"Nejsem horník." Odvrátil se od propasti noční ulice k jejímu napůl odkrytému tělu. "Antropofobie."

Koutky se jí zavlnily úsměvem, ale v očích měla lítost. Ten pohled Axel nenáviděl.

"Mohlo mě to napadnout. U operátora. Ale toho se můžeš zbavit."

"Já vím. Chtěla bys mi pomoci?"

Pohlédla mu do očí. "Chtěla."

"Nebudeš pospíchat?" vrátil jí pohled.

Uchopila ho za ruku. Vložila si jeho ukazováček do jamky mezi klíčními kostmi. Chvilí počkala, aby si zvykl, pak ho zkušeným pohybem vedla dolů a začala tak zdlouhavou, ale účinnou terapii.

Blížila se půlnoc a Axel ve vlnách cítil, jak strach z doteku cizího těla mizí a nahrazuje jej něco úplně nového.

6

Byl zavinutý do peřiny a polštářů v koutě postele a bránil se dotěrné vzpomínce na obzor, která v něm vyvolávala závratě. Obklopen věcmi, vklíněn do jejich vnitřních prostorů, cítil v takových chvílích bezpečí, ale nedovedl se zbavit pocitu šedivé prázdnoty.

Gloriana si meditovala nad úkoly Systému. Karina neodpovídala na volací kód a jiné přátele k zahrnutí samoty vlastně neměl, pokud nebude počítat několik známých z barů a automatů vždy ochotných za dvě skleničky vyslechnout všechny starosti světa.

I povinná kontrolní služba se zdála delší než bývala, práce ho nudila. Pomyslel si, že jestli všechno fialové ve spleti kanálů je napíchnuté vlákno, pak Systém bojuje o holý život. Systém teď pro něj zosobňovala Karina a jemu připadalo, že se jí někdo napíchává do žil. Práce skončila, ale váhal s vypnutím počítače.

"Gloriano?" oslovil ji tiše.

"Ano?"

"Nevypínej ještě. Chtěl bych si s tebou chvíli povídat."

"Mám teď práci, Axeli. O čem sis chtěl povídat?"

"Jen tak. Prostě... vlastně nevím o čem. Promiň, že jsem tě zdržel."

"To nic, Axeli. Zítří."

"Tak zítra, Gloriano."

Vyběhl z domu a zamířil rovnou do Věčného ráje. Nesourodá drúza velká jako dva obchodní domy, složená výhradně z hracích automatů. Jeden z nejbohatších podniků ve městě. Jedině v okolí Věčného ráje bylo i v noci světlo jako ve dne. Automaty zajišťovaly dokonalou iluzi, naprostý únik ze světa. Přesně to Axel potřeboval. Obětoval celou kreditkapsli a ponořil se do světa nebytí. Dokonalý únik před sebou samým.

Probudili ho až večer před zavírací dobou.

Zbyl tu jako poslední návštěvník. Chvilí se nemohl zorientovat, tělo ho bolelo od ztrnulé polohy v křesle. Podali mu jeho vyprázdněnou kreditku.

Cestou domů lovil v paměti útržky z poslední hry. Ležel kdesi na dně skalní rokle, ztratil všechny životy a kruh napřažených kopí se zužoval.

Vešel do bytu a hned to vycítil. Byl zvyklý na chvění elektromagnetického pole kolem Gloriany, teď se toto chvění pod hranicemi smyslů mísilo ještě s jiným, pronikavějším. Kdyby se v té chvíli dal na útěk, měl ještě naději uniknout.

Místo toho zavřel tiše dveře a prošel po špičkách do vedlejšího pokoje. Tam stál přímo uprostřed místnosti kyberoid.

Když byl Axel malý kluk, viděl ležet na chodníku člověka. Bylo už skoro po něm, snažil se ještě mluvit a na rtech mu bublala krev. Břicho měl otevřené dokořán.

"Proč jsou tak rychlí? Kurvačips, proč jsou tak zatraceně rychlí?"

Tehdy si myslel, že ten muž mluví o autech.

O kyberoidech se dozvěděl až za několik měsíců, kdy už o nich věděl každý. Děti z nich vůbec neměly panickou hrůzu, jak se rodiče báli, málokdo ostatně kyberoida viděl na vlastní oči. Hra "Na kyberoida" patřila v jedné době mezi nejoblíbenější.

První vznikli náhodně během pokusů v laboratořích Genetechu při výzkumu trojrozměrného ukládání monomolekulárních proteinových vrstev pro výrobu biočipů. Lidé tu nákazu chytli zřejmě neopatrností při manipulaci s aktivními kmeny, a když se na to přišlo, nedalo se už nic dělat. Byli lidmi nanejvýš ze dvou čtvrtin. Pro jistotu je všechny pozabíjeli a další výzkum převzala armáda, ale to už Genetech vyprodukoval dalších osm kyberoidů a dal je za královskou sumu do oběhu. Všechny je odkoupily organizace, o nichž nikdo nikdy neslyšel.

Stali se experty přes hardware a zabíjení.

Když vám kyberoid pokyne, abyste si sedli do křesla, uděláte to, i kdyby tam žádné křeslo nebylo.

Axel se posadil a návštěvník se usmál.

Byl vyšší postavy, světlé uhlazené vlasy a stejně jako ostatní byl při normálních pohybech skoro k nerozeznání od člověka.

"Půjdem k věci, čipsi. Co mi povíš o Centru Systému?" Hlasivky nebyly uzpůsobeny tak rychlé frekvenci, mluvil kolísavým dětským hlasem, což by za jiných okolností působilo humorně.

Po chvíli oboustranného mlčení se mu v ruce objevil předmět připomínající magnetosyntezátor, ale mohl to být i mučicí nástroj třetí generace.

Tehdy se Axel pokusil o zoufalý útok. Nezpozoroval, že by se kyberoid pohnul, ale dva údery ho přirazily zpátky do křesla. V boku ho píchalo a byl v lehkém šoku. Jak je možné úspěšně zaútočit na kyberoida, který má místo synapsí kybernetickou strukturu a vidí svět jako ve zpomaleném filmu? Jedině stát se sám kyberoidem, a to Axel nebyl.

Čekal teď nové otázky, čekal mučení a ptal se sám sebe, kolik toho asi vydrží, než vyklopí celou pravdu. Ale nic takového se nedělo.

Tři krátká vbodnutí do zátylku.

A kyberoid věděl všechno.

"No to je trefa." S úctou zahvízdl a přistoupil ke Glorianě.

Axelův obličej přelétl stín vzteku, když se kyberoid posadil před terminál a pohladil prsty klávesnici. Pak pootočil vrchní panel a otevřel kryt, Axel zaťal zuby, ale nepohnul se z místa.

Kyberoid vychutnával svou převahu. Oči mu svítily, když řekl: "Krásnou společnici v samotě sis vybral, Axeli. Takhle obnažená vypadá ještě líp." Sklonil se k mozaice optotranzistorů a nasál nosem vzduch. "Je v ní něco elektrizujícího. A tys neměl donedávna ani páru, na čem tady po nocích hraješ ty svoje STAR WARS."

Postavil přístroj na koberec a vytáhl z něj dva konektory s vlasovým kontaktem. "Na jaké vznešené dámě. Jen ji dostat na lopatky." Rychlými, přesnými pohyby se konektory dotýkal jednotlivých vývodů, dokud nenašel ty správné. Teprve pak počítač zapnul. Glorianino oko modře zazářilo.

"Takže nejdřív najdem Karinu."

Ruka mu jen zatancovala nad klávesnicí, ale přesto musel v tom zlomku sekundy stisknout alespoň deset kláves, protože na obrazovce se začala odvíjet banka adres. Poslední patřila samozřejmě Karině.

"Karinu nechtě na pokoji!"

Kyberoid zachrčel smíchem. "Aronica měl pravdu, že jsi pošuk. Neškodnej pošuk, povídal. Jasně, že se nám hodí víc živá a pod kontrolou. Ale tebe, čipsi, jestli tě nechám naživu, ta ženská potopí jako prvního."

Optické vlákno zajistilo spojení okamžitě.

"Prosím," ozval se z reproduktoru její hlas. Axelovi ihned připadla absurdní myšlenka, že by ho ten hlas mohl zradit, nebo dokonce zlikvidovat. To by Karina nedovedla.

"Tady je Axel," vymačkal kyberoid na klávesnici.

"Axeli! Stalo se něco? Zkoušela jsem se tě dovolat."

"Karino, potřebuji spojení s Centrem. Je to nutné," vytřukával kyberoid.

"To nebude jednoduché. Můžu ti dát spojení jedině v případě, že by na tom závisela další existence Centra. A proč vlastně nepoužíváš mikrofon?"

"To s tím souvisí. Asi jsem našel toho, kdo vykrádá Systém. Nemůžu riskovat mluvit nahlas. Mám strach."

Chvíli bylo ticho.

"Tak já uvolním tvůj kanál a dám Centru zprávu."

Jako by se jí zachvěl hlas.

"Centrum Systému k operátorovi 47 I/G. Prokažte se kartou."

Kyberoid jen mlčky vzhlédl.

Axel mu ji podal. Nitro počítače ochutnalo jeho kód a odstranilo poslední blokády. Reprodukter kupodivu promluvil hlasem Gloriany. Hra byla zřejmě u konce.

"Axeli, jsi to opravdu ty? Zdá se mi, že tu je někdo jiný. Promluv do mikrofonu."

Kyberoid i teď jen ukázal očima.

"Ano, jsem to já, Gloriano," vyrazil ze sebe Axel.

"Axeli, mluvím k tobě naposledy. Karina prozradila radě superwiserů, že tě částečně zaskvětila. Teď už ví, že udělala chybu. Nikdo tě nekryje, hakeři tě mohou kdykoliv dostat. Rada rozhodla, že to riziko je větší než život jednoho expert — operátora a Karina s tím souhlasila. A musím s tím souhlasit i já. Říkám ti to, abys věděl proč. Sbohem."

Chvíli Axel nevěděl, co se vlastně stalo, všechno to proběhlo tak rychle. Kyberoid zaječel vysokým hlasem, vymrštil ruku k vypínači, ale tentokrát měl proti sobě skutečné kybernetické obvody a těm se vyrovnat nemohl. Ruka v půlce pohybu strnula a klesla dolů. Krátce vydechl a padl zpět do křesla, pohledem skelných očí přikován k obrazovce. Byl mrtvý.

Axel, který stál celou tu dobu za počítačem a na obrazovku neviděl, si teprve teď postupně uvědomoval, na CO asi mrtvola před ním upírá oči. I graficky zprostředkovaná informace může vraždit...

Sklopil oči, aby nezahlédl ani odlesk obrazovky ve vytřeštěných zorníčkách a poklekl ke kyberoidově přístroji. Pořád ještě byl napojený na jeho počítač. Axel nevěděl, co ten přístroj způsobí, ale něco způsobit musel.

Po zapnutí se zdánlivě nestalo nic. Z reproduktoru vyrazilo ostré zahvízdnutí přecházející do ultrazvuku a obrazovka zhasla. Axel po dlouhé době ucítil v bytě absolutní ticho, ticho bez elektromagnetických šelestů předávaných informací. Ticho, jako když někdo umře.

Sbohem, Gloriano. Sbohem, Karino.

Vyšel na chodbu a oddělil od sebe dveřmi a dvojitým zámekem ty dvě zvláštní kybernetické struktury uvnitř v pokoji, hledící si tváří v tvář, nyní obě vypnuté a nehybné.

Ulice ho přijala vlídně, s pochopením pro všechny, jejichž vlastní strach je silnější než klesající smog, nesla ho svou kaširovanou iluzí pod zčernalými římsami, pocákanými umělohmotným holubím

trusem, občas kolem omláčeného auta, jehož majitel si ušetřil pár litříků benzínu; dva metry pod dlažbou odumíralo ještě jedno město, upředené ze skleněných vláken; nad hlavou zahučí po své visuté supravodivé dráze frízportní kabina, na chvíli rozruší propracovaný obraz města předminulého století a zamíří do periférie za obzorem, kde už se zase kašle na civilizační šok a domy se vytahují k nebi; šel kolem zakrytých oken, za kterými se lidé pokoušeli milovat a vysílali své štěstí do noci mezi rámem okna a nedoléhajícím závěsem, ale častěji seděli proti sobě v protějších koutech zhasnutého pokoje a marně vymýšleli větu, která ještě nebyla v dlouhých nočních dialogích řečena, byli mlčenlivější než šedé figuríny postávající ve výkladech, po kolena zabořeny do zmačkaného igelitu, figuríny, které to všechno vidí, ale nemohou se tomu zasmát a osamělý chodec, který by se zasmát mohl, to neudělá.

Zastavil se až před vchodem do podzemky. Nahmátl v kapse kreditku a hodil si čips nebo nic, jestli to má risknout a vstoupit na ubíhající eskalátor.

Ale to všechno tady už jednou bylo, pomyslel si. Stejný vchod do podzemí, nerozhodné balancování na okraji obrubníku, stejně krutá noc. Svět se otočil a vrátil se do původního stavu, jen mně přidal další zkušenost a obral o jedinou lásku a chuť žít dál. Jsem osamělejší než kdy předtím, na srdci krystalizuje nová vrstva jinovatky.

Vím, že Glorianu jsem ztratil navždy.

Ani se nepodíval, jakou stranou mu kreditkapsle dopadla na dlaň. Vzkročil na pojízdné schody a nechal se jimi pomalu unášet dolů.

Dolů.